

Oddział Koszaliński
Polskiego Towarzystwa
Turystyczno-Krajoznawczego

rok założenia 1960

• **ROK SZLAKÓW PTTK** ➡

XXXVII RAJD PIESZY

**„NA TOPIENIE
MARZANNY”**

21 marca 2026 r.

 KOSZALIN
Centrum Pomorza

...: Informacja krajoznawcza ...:

Wiosna to najbardziej oczekiwana pora roku. Srogie mrozy i opady śniegu wreszcie odchodzą w zapomnienie, a cała przyroda budzi się do życia. 21 marca czyli pierwszego dnia kalendarzowej wiosny utarł się zwyczaj **topienia Marzanny**. Oprócz Polaków obrzęd ten obchodzą także Czesi i Słowacy.

Historycy sprzecają się co do genezy tego znanego obrzędu. W swoich dziełach Marzannę wspominał Jan Długosz, który uosabiał w niej polską boginię, a sam zwyczaj wiązał z przyjęciem przez Polskę chrześcijaństwa. Badacze historii głoszą też tezę, wedle której topienie słomianej kukły miało odpędzać morowe powietrze, którzy ściągnęło w średniowieczu na Europę zarazę.

Obrzęd topienia Marzanny odbywał się w czwartą niedzielę Wielkiego Postu, którą zwykło nazywać się Białą, Czarną lub Śmiertną. Mieszkańcy miast wieszali kukłę na kiju, ścinali głowę, rozrywali ją na strzępy, a następnie palili lub topili. Jeśli podczas rytuału ktoś z uczestników upadł lub potknął się, odczytywano to jako zły zwiastun.

Kukłę, którą topimy 21 marca zwykło nazywać się Marzanną. Historia tej słomianej lalki sięga czasów Słowian Zachodnich i wiąże się z boginią słowiańską, która symbolizowała zimę i śmierć. Historycy przywołują wiele imion wspomnianej bogini. Oprócz Marzanny określa się ją także takimi nazwami jak Mora, Morana, Marenka, Śmierotka, Śmiercicha. Niektórzy badacze dopatrują się w niej demona, a nie bogini.

Niezależnie od imiona, kukła ta niosła ze sobą określoną symbolikę. Uosabiała wszystkie nieszczęścia, nie tylko zimę i choroby. Zwykło przyjmować się, że wszystko co złe tkwiło w tej słomianej lalce. Aby wyzbyć się całego nieszczęścia kukłę topiono bądź palono. Słomianą lalkę ubierano w białe płótno. Na Śląsku lalce zakładano na głowę wianek i pleciono warkocze ze wstążkami. Obecnie pierwszy dzień wiosny jest dla młodzieży Dniem Wagarowicza.

PARK IM. KSIĄŻĄT POMORSKICH to ulubione miejsce spacerów koszalinian i turystów odwiedzających miasto. Centralna część parku znajduje się przy ulicy Młyńskiej, tuż obok zabytkowych, częściowo zachowanych do naszych czasów murów miejskich. Staw zamkowy wraz z rzeką Dzierżęcinką tworzy znakomitą ostoję dla ptactwa wodnego, tu co roku para łabędzi na stworzonej specjalnie dla nich wyspie dochowuje się potomstwa. Najstarsza część parku, tzw. Stara Promenada, powstała w 1817 r. u podnóża murów obronnych. Do 1838 r. trwały prace związane z wytyczaniem

alejek, budowę fontanny, przebudowę stawu i regulację rzeki. Do najciekawszych okazów parku należy jedyna w Koszalinie magnolia drzewiasta, korkowiec amurski, cyprysik błotny i miłorząb dwukłapowy. Warto także przejść się aleją platanów klonolistnych. Szczególną atrakcją jest zabytkowy jawor, nazywany "Drzewem Czarownic". Mimo, że już znacznie zniszczony, jest okazałym świadkiem historii Koszalina. Tuż obok, przy ul. Grodzkiej 3 stoi "Domek Kata" Dziś mieści się tu Teatr Propozycji "Dialog", a w dawnych wiekach "Domek" był siedzibą koszalińskiego kata.

DZIERŻĘCINKA – rzeka o długości 29,30 km. Ma źródło w gminie Manowo na zachód od wsi Klisžno. Poniżej wsi Manowo płynie sztucznie utworzonym korytem, którym wpływa do Jeziora Lubiatowskiego, będącego rezerwatem przyrody. Od ujścia z tego jeziora na wschód od wsi Kretomino do ujścia rzeki Raduszki płynie wykopanym w XIII wieku kanałem. Przepływa głęboką pradoliną przez miasto Koszalin, gdzie od lat 30. XX wieku jej wody zasilają staw o pow. 1,50 ha (tzw. Staw Zamkowy) w Parku Książąt Pomorskich o powierzchni 6,70 ha. Nazwę Dzierżęcinka wprowadzono urzędowo w 1948 roku, zastępując poprzednią niemiecką nazwę rzeki – Mühlenbach.

GÓRA CHEŁMSKA to pozostałość spiętrzonej moreny czołowej, powstałej podczas ostatniego zlodowacenia. Stanowi najwyższe wzniesienie na Pomorzu Środkowym. Zlokalizowana jest we wschodniej części Koszalina. Na Górze Chełmskiej wyodrębnić można cztery wzniesienia. Najwyższe z nich to **Krzyżanka** (136,6 m npm), pozostałe to: Krzywogóra (133 m npm), Leśnica (118,5 m npm) i Lisica (25,9 m npm). Z centralnej części Góry wypływa maleńki strumyk Grodna, który uchodzi do rzeki Unieści, a ta z kolei do Jeziora Jamno. Niemiecka nazwa góry „Gollenberg” (Łysogóra) może świadczyć, iż nie zawsze była ona porośnięta tak gęstymi lasami. Średni wiek drzew tu rosnących szacuje się na ok. 75 lat. Tak naprawdę Góra Chełmska w Koszalinie jest wielkim parkiem leśnym o powierzchni ok. 100 hektarów. Obok buków, rosną tu dęby czerwone, daglezie, modrzew japoński, sosny czarne czy świerk sitkajski. Na północnych stokach Góry Chełmskiej znajduje się rezerwat przyrody „Bielica”. Chroni on bór sosnowy, rosnący na kwaśnym podłożu bielicowym, ukształtowanym bez udziału wód gruntowych. Wiek rosnących tu drzew szacuje się na ok. 160 lat.

...: Cele rajdu ...:

- Poznanie uroków przyrodniczych i turystycznych Koszalin, masywu Góry Chełmskiej.
- Kultuwanie tradycji żegnania zimy i witania wiosny.
- Zdobywanie punktów na odznaki turystyczne: Odznaka Turystyki Pieszej, Turysta Przyrodnik oraz regionalnych.
- Upowszechnianie turystyki kwalifikowanej jako aktywnego wypoczynku po szkole i pracy.

...: Organizator ...:

- Oddział Koszaliński PTTK, ul. Dworcowa 4/4

...: Współpraca ...:

- Gmina Miasto Koszalin
- Klub Przewodników Terenowych PTTK
- Klub Płetwonurków MARES
- Bank Żywności w Nowych Bielicach

...: Komenda Rajdu ...:

Komendant: **Radosław Brzeziński**
Prowadzenie trasy: **Ewa i Marek Kubiak**
Konkursy: **Klub Przewodników Terenowych**
Topienie marzann: **Klub Płetwonurków MARES**
Sekretariat: **Radosław Siegieda**

...: Termin i trasa rajdu ...:

Rajd odbędzie się w sobotę **21 marca 2026 r.** na trasie pieszej Koszalin – Lubiatowo – Góra Chełmska (stadion), ok. 10 km. Trasa nie jest pętlą.

...: Ramowy program ...:

Tradycyjnie na rajdzie mile widziane będą własnoręcznie przygotowane marzanny z materiałów ekologicznych. Przy zgłoszeniu prosimy zgłosić Marzannę.

godz. **9.00** – zbiórka uczestników na Rynku Staromiejskim w Koszalinie (przed Urzędem Miejskim).

godz. 9.10 – powitanie uczestników, prezentacja własnoręcznie wykonanych marzann, ocena konkursowa, następnie topienie marzann w Parku Książąt Pomorskich. Przejazd uczestników na trasę pieszą. Na mecie gorący posiłek (zupa), konkursy. **Będzie rozpalone ognisko. Można wziąć kiełbaski.**

godz. **14.50** – podsumowanie i zakończenie rajdu, wręczenie odznak, nagród i dyplomów. Powrót uczestników ze stadionu na Górę Chełmskiej do domów we własnym zakresie.

...: Zgłoszenia ...:

Zgłoszenia należy dokonać do dnia **18.03.2026 r.** do godz. **17.00** w biurze Oddziału. Należy podać następujące dane: **imię i nazwisko, tel. kontaktowy, miejscowość, datę urodzenia** (na potrzeby ubezpieczenia). Warunkiem udziału w imprezie jest wpłata na rzecz samorealizacji imprezy w biurze Oddziału lub przelewem na konto: **20-2030-0045-1110-0000-0315-5640**, jednocześnie należy przesłać zgłoszenie na email: **oddzial@koszalin.pttk.pl**

UWAGA: ZMIANA GODZIN PRACY BIURA PTTK

Biuro czynne: poniedziałek 16.15-17.30, wtorek 12.00-16.00, środa 12.00-17.00. tel.: 94 342-46-41, a poza godzinami: 607 353-182, 510 155-516 lub email

Wszyscy	członkowie PTTK z opłaconą składką
17,00 zł	7,00 zł
jeden rodzic, który przyjdzie z dwójką dzieci, płaci 10 zł mniej	
W grupach szkolnych zwolniony z opłaty jest 1 (jeden) opiekun przypadający na każde pełne 10 zgłoszonych osób, np. 10+1, 20+2 !!!	

Grupy zgłaszają się na załączonej karcie zgłoszeniowej. [Kartę edytowalną można pobrać tutaj](#). **Ze względu na ograniczoną ilość miejsc decyduje kolejność zgłoszeń.**

...: Świadczenia ...:

Uczestnicy w ramach wpisowego otrzymują:

- ubezpieczenie NNW (polisa zbiorowa ZG PTTK),
- realizację programu i opiekę kadry PTTK,
- plaketkę rajdową i odcisk pamiątkowej pieczęci,
- **transport** zbiorowy do Lubiatowa (MZK) na start trasy,
- **gorący posiłek regeneracyjny (zupa), kawa, herbata;**
- potwierdzenie punktów na odznaki turystyki kwalifikowanej i regionalne,
- dyplomy i nagrody dla najlepszych uczestników konkursów,
- inne świadczenia w miarę pozyskania.

...: Warunki uczestnictwa ...:

1. Rajd jest imprezą turystyki kwalifikowanej wymagającej od uczestników posiadania odpowiedniego sprzętu i wyposażenia.
2. Uczestnikiem Rajdu może zostać turysta, który bezwzględnie w określonym terminie wpisze się na listę uczestników i wniesie opłatę. Po terminie nie gwarantujemy wszystkich świadczeń (w przypadku wolnych miejsc).
3. Grupy szkolne biorą udział w drużynach, w których 1 opiekun przypada na 10 uczestników. Osoby niepełnoletnie mogą brać udział tylko pod opieką i na odpowiedzialność osób dorosłych.
4. Każda grupa powinna posiadać własną apteczkę.

...: Obowiązki uczestników ...:

1. Rajd odbędzie się bez względu na pogodę.
2. Uczestnik Rajdu wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu zamieszczania, udostępniania i rozpowszechniania wizerunku w związku z udziałem w Rajdzie.
3. Uczestnicy zobowiązani są:
 - stawić się na start w oznaczonym terminie i czasie,
 - przestrzegać postanowień: [Karty Turysty](#), bhp, p.poż, regulaminu i Kierownictwa rajdu,
 - posiadać niezbędny turysty sprzet i ekwipunek umożliwiający wędrówkę w różnych warunkach atmosferycznych,
4. Uczestnicy Rajdu sami odpowiadają za szkody przez siebie wyrządzone.

...: Postanowienia końcowe ...:

1. Uczestnicy rajdu są ubezpieczeni przez Organizatora.
2. Za szkody wyrządzone wobec uczestników Rajdu przez osoby trzecie jak i odwrotnie Organizator nie odpowiada.
3. Ostateczna interpretacja regulaminu należy do Organizatorów

...: Zapraszamy na następne rajdy ...:

XXXIV Rajd Młodzieży „WIOSNA”

25.04.2026 r.

Śledź informacje na naszym Facebooku oraz stronie Koszalin.pttk.pl

		KARTA ZGŁOSZENIA DRUŻYNY/GRUPY		 Oddział Koszaliński Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego 75-201 Koszalin , ul. Dworcowa 4/4 tel. 94 342-46-41 • oddzial@koszalin.pttk.pl	
instytucja zgłaszająca					
IMPREZA:	XXXVII Rajd Pieszy „NA TOPIENIE MARZANNY”				
DATA:	21.03.2026	TRASA:	☐ piesza	PRZEBIEG:	Koszalin – Lubiatowo - Koszalin
KARTĘ PROSZĘ WYPEŁNIAĆ DRUKOWANYMI LITERAMI. PODAĆ DATY URODZENIA i TELEFONY OPIEKUNÓW					
1	OPIEKUN – KIEROWNIK GRUPY: E-MAIL:		DATA URODZENIA:		TEL:
2	OPIEKUN:	DATA UR:	E-MAIL:		TEL:
3	OPIEKUN:	DATA UR:	E-MAIL:		TEL:
L.P.	NAZWISKO I IMIĘ	MIEJSCOWOŚĆ	NR LEG PTTK	DATA URODZENIA (do ubezpieczenia NNW)	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
Wszyscy uczestnicy zobowiązani są do przestrzegania regulaminu imprezy, zarządzeń organizatora i Karty Turysty. Uczestnicy Rajdu wyrażają zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu zamieszczania, udostępniania i rozpowszechniania wizerunku w mat. Promocyjnych PTTK.					
data zgłoszenia		podpis kierownika grupy		pieczętka i podpis zgłaszającego	